

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**D. D. Emanuelis Gonzalez Tellez, In Inclyta Salmanticensi
Academia Collegii Majoris Conchensis Alumni, &
antiquioris vespertinæ Sacrorum Canonum Cathedræ
propriarii Interpretis; in Pinciano Sanctæ ...**

Additis Notis uberioribus ab Historia, & Chorographia

Complectens Librum Tertium

González Téllez, Emanuel

Francofurti Ad Moenum, 1690

Caput III. Ex epistola Pii (a) Papæ.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-74526](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-74526)

CAPUT III.

Ex epistola Pii(a) Papæ.

UT unusquisque Presbyter res, quas post dies consecrationis adquisierit, propriæ Ecclesiæ relinquat.

NOTÆ.

(a) Pii Papæ.] Ita etiam legitur in prima collectione, sub hoc tit. cap. 3. sed rectius Burcharthus lib. 3. Decreti, cap. 121. Carnotensis p. 3. Decreti, cap. 96. Gratianus in cap. 1. 12. quæst. 3. citant textum hunc ex Concilio Carthag. 3. temporibus Siricii Pontificis celebrato; non tamen in præsentem refertur aliquis canon ipsius Concilii, sed summarium canonis 49. Verba autem referuntur à Gratiano in dicto cap. 1. & in Codice canonum Eccles. Afric. notis illustrato à Justello, ita leguntur can. 32. Item placuit, ut Episcopi, Presbyteri, Diaconi, vel quicumque clerici, qui nihil habentes ordinantur, & tempore Episcopatus, vel clericatus sui agros, vel quæcumque prædia nomine suo comparant, tanquam rerum dominicarum invasionis crimine teneantur, nisi admoniti, in Ecclesiam eadem ipsa contulerint. Si autem ipsis propriè aliqua liberalitate alicujus, vel successione cognationis obvenierit, faciant inde, quod eorum proposito congruit. Quod si à suo proposito retrorsum exorbitaverint, honore ecclesiastico indigni, tanquam reprobi judicentur. Causa autem hujus sanctionis, seu canonis, ut constat ex Baronio anno 397. num. 53. Severino Binio tom. 1. Concil. in notis ad ipsum canonem 49. ea fuit, quod cum reddita Ecclesiæ pace, sedatoque Arrianorum tumultu, Ecclesia ubique bonis afflueret, complures ex ipsis, qui eidem Ecclesiæ ministrabant, pietatem in quæstum convertentes, studio sanctitatis, & curâ pauperum abjectis, ardore dumtaxat colligendi divitias flagrabant. Quare PP. in præsentem Concilio statuerunt, ut Ecclesia sibi vindicaret ea bona, quæ clericus ex rebus ejus intuitu quæstus comparavit; eosque tanquam rerum Ecclesiæ invalores teneri, si ea non restituant, sanxerunt. Quæ posteriora verba difficilia videntur ex eo; nam constat, invalorem esse, non qui propria tenet, sed qui aliena ingreditur, l. invalor 5. C. unde vi. unde & invadere negotia, dicitur in l. 5. ff. de obl. & act. Faciunt textus in l. 1. §. socius, ff. de usuris, l. 3. §. si autem, ff. de vi & vi: quo sensu accipitur Concilium Carthag. 3. can. 38. in illis verbis: G. plebem, quam invaserat, usque

hodie commonitus, secundum quod fuerat statutum, relinquere contemnit. Extat in cap. petimus 11. q. 1. Concilium Aurel. 3. can. 21. ibi: Si quis res Ecclesiæ debitas, vel proprias sacerdotis horrenda cupiditate occupaverit. Concilium Meldense can. 61. sub Sergio Aurelian. 4. sub Vigilio, can. 25. Sed Episcopus, Presbyterve dominium habet fructuum proprii beneficii, ut infra dicemus, cap. final. Ergo detinendo quæ sua sunt, invalores dici non debent. Pro cuius difficultatis solutione dicendum est, Episcopos, vel presbyteros retinentes bona empta ex fructibus sui beneficii, verè invalores non esse, quia dum vivunt, earum rerum usufructu potiuntur, detinendo tamen bona Ecclesiæ propria, aut saltem debita, quasi invalores judicari. Quam improprietatem hujus invasionis satis expresse Patres in præsentem canone, ibi: Tanquam rerum dominicarum invasionis crimine teneantur obnoxii. Ubi verbum, tanquam non eos verè invalores, sed quasi invalores esse significat, ut colligitur ex l. pecuniam 36. ff. de rebus credit. cap. soliti, de major. & obed ubi Glossa verbo Tanquam: plura Barboza verbo Tanquam. Pro qua sententia expendi potest ratio Concilii Parisiensis sub Gregorio IV. & Ludovico, lib. 1. cap. 16. ubi ratio præsentis sanctionis exprimitur per hæc verba: Quoniam multos presbyterorum occasione taliter emptarum rerum Ecclesiæ, quibus præsent, spoliasse, & à suo monasterio multis modis exorbitasse, & se diabolo mancipasse, multosq; laicorum ex hoc facto in damnationis scandalum, & perditionis protraxisse cognovimus. Et si verbunt tanquam, cum proprietate accipiat, adhuc dici potest, clericos in præsentem specie esse invalores, non quia bona Ecclesiæ actu propria, sed illi debita usurparunt; ex Concilio Aurelian. 3. can. 22. in illis verbis: Si quis sacerdos res Ecclesiæ debitas, vel proprias horrenda cupiditate occupaverit, retinuerit, aut à potestate ex competitione perceperit, si eas non restituerit, nullis rebus excusatur. Quare cum bona empta à presbyteris in præsentem specie Ecclesiæ acquisita essent, rectè docetur, presbyteros ea malo animo detinentes, invasionis crimine teneri.

CAPUT IV.

Ex Concilio (a) Rhemensi.

Inquirendum est, si quis Presbyterorum de redditibus Ecclesiæ, vel oblationibus, vel votis fidelium alieno nomine res comparavit: quia sicut nec suo, ita nec alieno nomine Presbyter fraudem facere de facultatibus ecclesiasticis debet: quoniam hoc sacrilegium est, & par crimini Judæ furis, qui sacras oblationes asportabat, & furabatur.

D.D. Gonzal. in Decretal. Tom. III, Pars I.

Pp

NOTÆ.